

Hemvändaren Holgersson

BANDY. Inom fotboll, hockey och handboll brukar det talas om "hemvändare" inför en allsvensk säsong. I förhandsspekulationerna ingår att diskutera vilka utlandsproffs som kommit tillbaka och vad de kan betyda för lagen.

De senaste säsongerna har även bandyn fått sin variant. Utvecklingen i Ryssland har gett också bandyspelarna chansen att tjäna pengar och förkovra sig i ett annat land.

En av dem som förra året tog chansen och nu återvänder efter en säsong i Moskvaförorten Krasnogorsk och laget Zorkij är Bajens mittfältare Jonas Holgersson.

Det väckte en hel del uppmärksamhet när Holgersson under säsongen i Ryssland dömde ut Zorkijtränaren Valeri Grachev och rent allmänt sågade rysk idrottskultur. Men i dag säger Holgersson att tiden i Ryssland var jättelyckad trots att han vid några tillfällen ville åka hem innan säsongen var över.

— Om det hade gått att ordna mellan klubbarna så hade jag åkt hem, jag har aldrig blivit så illa behandlad som jag blev där. Men det hände bra saker också och det är först nu jag kan reflektera över det som hänt. Mycket handlade om kulturkrockar.

I Holgerssons fall är ordet "hemvändare" extra väl valt:

— Känslorna har växt fram, det finns en massa positiva värden i Hammarby och man smittas. Som människa mår jag bra av att vara i Hammarby, både i med- och motgång. Det är här jag vill vara, säger "Holger" som i karriären spelat för Oxelösund, Motala, Västerås och alltså Zorkij.

Jonas stod på läktaren och hoppades när Hammarby kvalade för att stanna i

Allsvenskan under återkomstsäsongen 95-96. Han var en VSK-spelare med tre vunna SM-guld som studerade i Stockholm och ville anta utmaningen att spela för Hammarby – men som landslagsman hade ett steg ner i division I varit för långt.

När Bajen via seger med 9-3 över den tidens stora trätobroder Västanfors definitivt säkrade spel i Allsvenskan kommande säsong kunde en större satsning inledas. Inför säsongen 96-97 knöts inte bara Jonas Holgersson till klubben, även Västeråskollegorna Mikael "Larre" Larsson och Andreas Westman lockades till Bajen. Dessutom kom finske landslagsmålvakten Pasi Inoranta och den mest sensationella värvningen av alla, den fyrfaldige allsvenske skyttekungen Jonas Claesson.

"Larre" och Holgersson är de som blivit kvar och alltså upplevt större delen av Hammarbys förvandling från färskt allsvenskt lag till en toppklubb som deltagit i – och förlorat – fyra av de fem senaste finalerna.

Den här säsongen kommer "Holger" att ha ytterligare en roll i Hammarby förutom spelarens. I Hammarbybandyns strävan att bli proffsigare även på ungdomssidan har klubben anlitat Jonas Holgersson som coach för ledarna och tränarna. I en stad där de flesta aldrig själva spelat bandy behövs någon som kan utbilda ledarna och klubbdirektören Thomas Fransson är övertygad om att 35-åriga Holgersson är rätt man för jobbet.

— Han är fantastiskt kunnig i organisation och har en otrolig erfarenhet från idrottsvärlden. Sen har han ett jättestort Hammarbyhjärta och brinner verkligen för det här, säger Fransson.

Jonas Holgerssons stora idrottsfärdighet kommer inte bara från bandyn. I likhet med många andra idrottare har han

också lite fotboll i bakgrunden men framför allt stod Jonas vägval mellan orientering och bandy. Som 16-åring vann han JSM och gick sedan två år på orienteringsgymnasiet i Strängnäs. Under den tiden tränade han inte bandy men kunde ändå hålla en plats i Oxelösunds i juniorlag och emellanåt också i A-laget. Fortfarande som 20-åring tillhörde han svensk orienteringselit och kom tvåa i JSM men där någonstans gjorde Jonas sitt val.

— Jag hade trott att jag skulle bli bäst i världen i orientering men insåg att jag aldrig skulle orka träna för att bli så bra. Det var för tråkigt. Vid ett tillfälle var jag med i en juniorlandslagssamling i bandy och körde fyra timmars isträning dagen innan JSM i orientering. Då insåg jag att det var bandy jag ville hålla på med.

När nu Holgersson gör sin åttonde säsong i Hammarby är det med de nya erfarenheter ett år i rysk bandy gett honom. Det handlar om ett minst sagt händelserikt år.

Hur var tiden i Ryssland?

— Det var så annorlunda att det är svårt att förklara. När jag träffade Sveriges första ryssproffs Hans Johansson kände jag hur skönt det var att prata med någon som förstod bakgrunden. Möjligen kan också ett utfruset fotbollsproffs förstå hur det kan vara.

I början fick jag bara spela 30 minuter per match. Vid ett tillfälle reste vi i åtta timmar till St Petersburg och det enda jag gjorde var att komma in och slå fyra hörnor. Jag räknade åskådarna till 137 stycken på den förfallna arenan. Det fanns också killar i laget som var ombytta till varje match men aldrig fick spela. Alla i laget blev förmedrade, jag klarade mig nog lite bättre än andra.

Men efter ett tag förstod jag mer hur det

Jonas Holgersson är tillbaka i Hammarbydräkten efter sitt bandyäventyr i Ryssland. Trots att han flera gånger övervägde att avbryta säsongen och åka hem ångrar han inte tiden i Zorkij. Jonas jobbar numer också som coach för ledarna och tränarna i Hammarby Bandys ungdomssektion.

Foto: Håkan Fridén

fungerade, vem som egentligen bestämmer. Att det är den som puttar in pengarna som egentligen styr över allt det sportsliga från träning, coaching till ledarstil. I det här fallet var det Gromov, som var guvernör för området utanför Moskvakärnan. Under honom fanns klubbens president, sedan tränaren.

Har du något exempel på hur det kunde gå till?

— Innan säsongen höll guvernören en audiens där han berättade för laget att det ska bli trea i år. Det var som om landshövdingen i Stockholm skulle bestämma vad Hammarby ska göra under en säsong. När vi förlorade en match och spelade en oavgjord efter sex raka segrar kallade han in tränaren, presidenten och styrelsen och talade om att laget skulle läggas ner om det inte hade blivit seger i nästa match. Jag fattade inte riktigt vidden men jag tror att 80 procent i laget var övertygade om att det var allvar.

Och i början av säsongen fick vi reda på att om någon av de tre första matcherna förlorades så skulle spelarna få böta 1000 dollar. Jag visste inte att vi hade ett lätt program i början och sa till tränaren Valeri Grachev att det enda grabbarna tänker på är hur de ska få fram 1000 dollar.

Berätta om den dagliga tillvaron!

— De som såg dokumentären om hockeysnys CCCP-superfemman känner till "fängelset" där Krutov, Makarov och de andra fick bo. Jag tillbringade 48 dygn på det här stället som var ett militärt område där man lästes in. Vi bodde två och två i celler på tio kvadratmeter som innehöll två britsar med en meter mellan sängarna, ett skrivbord och en taklampa. Som mest var jag där åtta dygn i sträck, då höll jag på bli vansinnig. Under den tiden var varje träningsstillfälle ett roligt avbrott.

Fanns det något bra med den här tiden?

— I slutspelet blev det sportsliga bättre. Jag talade med presidenten och tvingade till mig mer speltid, när mancher blev viktigare fick jag spela mer. I slutspelet var det häftigt med utmanande motstånd, där fanns det bandymässiga guldkorn. Som att möta Jenisej i solsken på perfekt is i en kvartsfinal inför 24 000 åskådare. Eller semin mot Kuzbass som vi mötte inför 34 000 efter att ha spelat

oavgjort hemma.

Hur är den ryska bandypubliken?

— Kultur och idrott är väldigt billigt i Ryssland och många ryssar går och tittar på idrott. På vissa ställen har man en väldigt stark känsla för sin stad. Under en match i Kirov slängde de snöbollar på mig när jag lade hörnor och det kom flaskor inflygande. Någon direkt jämförelse är svår att göra men det var ungefär som om 12 000 hälleforsnäsare samlats på match.

Det är speciellt hur publiken lever med, oftast är de fulla och har inga ramsor. I stället skriker de rakt ut, volymen stiger ju närmare mål anfall kommer. Vid avslutning vrålar alla. Det här har format ryssarnas sätt att spela med kontring på kontring i 90 minuter.

Över till Hammarby. Kan det vara en slump när ett lag förlorar fyra finaler på fem år?

— Spelarmaterialet i Hammarby är så bra att vi kunnat slå ut vilket lag som helst i möten bäst av fem. Men det kan finnas något i kulturen i föreningen och laget som gör att vi inte är bäst när det gäller. Det är klart att det inte är en slump och förlorar man fyra av fem finaler finns saker man vill ändra på.

Nu måste vi bli så bra att vi har råd att vara dåliga i en final och ändå vinna. Det vi varit dåliga på defensivt vill jag inte berätta – därför att jag inte vet om motståndarna har uppfattat det. Offensivt vill vi ha fler högre upp i planen när avslutningslägena kommer. I bandy är första matchen ointressant jämfört med den sista. Det är inte som i fotboll där första

omgången är lika viktig som den sista, även om del fotbollstränare inte har fattat det.

Vid den senaste finalförlusten var du inte med. Är det bra att inte ha den i bagaget?

— Det känns som att jag ändå var med om den. Vi spelade ryska cupen den helgen och åkte ut på fredag kväll. Jag hade flygbiljett hem på onsdagen men mutade mig fram på tre ställen för att hinna till Uppsala, jag kom för att uppleva festen när grabbarna vunnit. I stället blev det intensivt terapiarbete i en månad, under en och en halv vecka efter finalen var vi i laget knappt ifrån varandra.

Hur ser du på motståndet i år?

— Jag tror Edsbyn blir fortsatt starkt. De har det bra förspant med den nya hallen och hade hundraprocentiga förhållanden redan i september. Betydelsen av det ska inte underskattas, det kanske man gjorde i vintras. Utöver de fyra stora — Hammarby, SAIK, Västerås och Edsbyn — har jag svårt att tro på några.

Bland bandyfolket möter man ofta en stark känsla för den egna sporten. Det verkar finnas en stor kärlek till spelet. Hur kommer det sig?

— Roligt att du säger det, jag upplever det också så. Vi som håller på med sporten väljer den av kärlek, inte av någon annan anledning, och jag är inte övertygad om att det är så i andra sporter. Den känslan lyser igenom oavsett om man är åskådare, spelare eller ledare. Det är ett vackert spel som tilltalar alla sinnen. Ljudbilden är ett exempel, man hör

vad som händer på isen. Och som åskådare kan jag uppleva känslan "fan vad snabbt det går", så känner jag inte vid en allsvensk match i fotboll. Möjligen när jag ser en final i löpning 100 meter.

Hur ser du på bandyns utvecklingsmöjligheter och framtid?

— Mest positivt. Det är bra att hallen i Edsbyn har byggts. Det är också positivt att det finns en annan liga än den svenska som är bra och annorlunda. På olympisk nivå kan sporten vara på väg in. Jag tror den har något attraktivt som skulle fascinera många, att den är svår är ingen nackdel.

Orosmolnen är att förbund och distrittsförbund i dagsläget inte klarar av sin roll. Det läggs kraft på fel saker. Klubbarna skulle behöva stärkas, det är där kraften finns. Ett förbund ska vara ett stöd till föreningarna och skötas professionellt, annars är det ingen vits.

Något exempel?

— Det är mer en generell uppfattning, det handlar om hur varje fråga hanteras. Elitlicensen är en sådan fråga. Att förbundet går ut och ställer krav på föreningarna som de sedan inte hjälper dem att uppfylla.

MAGNUS HAGSTRÖM

Jonas Holgerssons bandykarriär

Oxelösunds BK (t.o.m. 88)
IFK Motala tre säsonger (88-91)
Västerås SK fem säsonger (91-96)
Hammarby IF sju säsonger (96-03)
Zorkij en säsong (03-04)
Hammarby IF 04-
Landskamper:76, världsmästare 1997